

TRAFIKVERKET

Mobility management i byggskedet

- vad, varför och hur?

Trafikverkets projekt inom Västsvenska Paketet

Vad är mobility management?

Mobility management handlar om att hitta, utveckla och informera om valmöjligheterna för trafikanter för att utnyttja befintlig infrastruktur på ett effektivt och hållbart sätt.

Sedan tidigare arbetar vi med Trafik under byggtiden (trafikanalys och TA-planer m m) inom byggprojekten. Genom mobility management i byggskedet kommer analyser och åtgärder att fokuseras ännu mer på kopplingen till våra långsiktiga mål, ha mer trafikantperspektiv och bli mer trafikslagsövergripande.

Varför mobility management?

Målet med mobility management är att minska trängsel och negativa miljöeffekter genom att trafikanter och godstransportörer väljer andra färdmedel än bil eller att de väljer andra tider eller andra vägar för sina resor och transporter än de med mest trafik. I byggskedet är mobility management ett sätt att minska trafiken genom arbetsplatsen.

Vinster för trafikanterna

Mobility management-åtgärder i byggskedet ger trafikanterna

- bättre framkomlighet och tillgänglighet
- fler valmöjligheter för att göra resan så smidig som möjligt
- tillfredställande information för resa.

Vinster för projektet

Ett minskat trafikflöde genom byggarbetsplatsen kan skapa förutsättningar för

- ett mer effektivt bygge
- bättre arbetsmiljö
- kortare byggtider.

Vinster för näringslivet

För företag som påverkas av vägbygget kan mobility management också

- minska de negativa konsekvenserna för de anställda
- reducera störningarna för godstrafiken.

För Trafikverket kan åtgärderna bidra till ökat förtroende hos allmänheten.

Mobility management i byggskedet kan stödja långsiktiga mål

Erfarenheter visar att mobility management-insatser i byggskedet kan påverka resandet även på längre sikt. Koppla därför budskap och arbetssätt till de långsiktiga målen i regionen, till exempel koldioxidmål och mål för kollektivtrafiken. De kan då fungera som en hävstång i arbetet med mobility management i byggskedet.

Vad finns det för verktyg?

Mobility management kan i praktiken handla om att planera för effektivare transporter och privatesor, uppmuntra till samåkning och till att använda bilpooler, kollektivtrafik och att cykla eller gå. Ofta handlar det om information till anställda och boende som påverkas av störningar på en viss väg. Det kan även röra sig om mindre fysiska åtgärder och erbjudanden om tjänster. Analyser av bland annat trafik och omvärldsfaktorer kan ge underlag för vilka åtgärder man väljer. Konkreta exempel finns på sidan 4. Det är viktigt att man vid varje åtgärd som inskränker framkomligheten eller tillgängligheten analyserar hur detta påverkar trafikanten och vilka åtgärder och vilken information som behövs.

I undersökningar som gjorts tidigare har det visat sig att trafikanter vid en störning ändrar sitt resande enligt följande prioritering:

- 1 annan väg
- 2 annan tid
- 3 annat färdmedel.

Väl sammansatta program av åtgärder ger störst effekt, och mest effektivt blir det om man använder sig av ekonomiska incitament. Men mobility management kan även bestå av enbart informationsinsatser. Det viktiga då är att man är noga med budskapet, så att trafikanten förstår vad som kommer att ske och hur han eller hon kan göra sin egen resa så smidig som möjligt utifrån de givna förutsättningarna.

Längst bak finns en checklista som kan användas som stöd för att se om ett vägprojekt behöver utreda behovet av mobility management i byggskedet.

Åtgärder

Kategori*:	Åtgärd:	Påverkar val av:
Utformning	Signalprioritet för kollektivtrafik	Färdmedel
Utformning	Omledning av kollektivtrafiken	Färdmedel
Styrning	Erbjudanden om provårkort	Färdmedel
Information	Info om realtidsinformation i app	Färdmedel
Utbud	Utökad turtäthet kollektivtrafik	Färdmedel
Utbud	Beredskap med extrabussar	Färdmedel
Utbud	Utökad eller ändrade linjedragningar för kollektivtrafiken	Färdmedel
Utbud	Extra komfort i kollektivtrafikens fordon	Färdmedel
Utformning	Förbättrad tillgänglighet till hållplatser	Färdmedel
Utformning	Förbättrad komfort på hållplatser	Färdmedel
Information	Hänvisningsskyltar vid ersättningstrafik i kollektivtrafiken	Färdmedel
Information	Tydlig info till lokförare, busschaufförer och annan personal	Färdmedel
Utbud	Extra pendelparkeringsplatser	Färdmedel
Utformning	Körfältprioritet för kollektivtrafik/samåkare/gods	Färdmedel
Utformning	Ersätta bro med tillfällig färja som prioriterar kollektivtrafik och GC	Färdmedel
Styrning	Påverka öppettider på skolor/arbetsplatser	Tid, Färdmedel
Information	Hänvisning till samåknings sajter	Färdmedel
Utformning	Separat GC-bana	Färdmedel
Utformning	Omledning av GC-bana	Färdmedel
Styrning	Tillhandahålla låncyklar på arbetsplatser	Färdmedel
Styrning	Tillhandahålla låncyklar vid större knutpunkter	Färdmedel
Utbud	Tillfälliga cykelställ vid hållplatser	Färdmedel
Utformning	Omledning av väg och övergångsställen	Färdmedel
Utformning	Blinkande skylt vid övergångsstället	Färdmedel
Information	Webbkameror för information om aktuellt trafikflöde	Tid, väg
Styrning	Tidsstyrning av lastning och lossning av gods	Tid
Information	SMS-tjänst: Sprängning	Tid, väg
Information	SMS-tjänst: Förändringar i vägnätet	Tid
Information	Info om aktuellt trafikläge i mobilen/app	Väg
Information	VMS-skylt: Visa restider för olika sträckor	Väg

* Se djupare beskrivning av begrepp i Handbok för planering inför Mobility Management-åtgärder i byggskedet (Trafikverket publ. 2012:094)"

** Västsvenska paketets (VP:s) mål:

1. En mer attraktiv kollektivtrafik med ökad kapacitet
2. Ökad andel kollektivtrafik
3. En minskad andel biltrafik till och i regionkärnan
4. Snabba, trygga, enkla gång- och cykelresor

Genom att:	Koppling till VP:s mål**
Framkomligheten för kollektivtrafiken ökar.	1
Bussen ges en effektivare väg.	1
Tröskeln till att prova kollektivtrafiken sänks.	2
Det blir enklare att använda kollektivtrafiken.	2
Kollektivtrafiken blir ett attraktivare val.	1, 2, 3
Tillgången till kollektivtrafiken säkras vid hög belastning.	1, 2, 3
Kollektivtrafiken blir ett relevant val för fler personer om fler och förbättrade linjer finns att tillgå.	1, 2, 3
Bekvämligheten i kollektivtrafiken ökar och blir konkurrenskraftig mot bilen.	1, 2, 3
Möjligheten att ta sig till hållplatsen ökar.	2, 3, 4
Bekvämligheten i kollektivtrafiken ökar.	1, 2, 3
Enkelheten i kollektivtrafiksystemet ökar.	1
Resenärerna får rätt information.	1
Möjligheten att ta sig till hållplatsen ökar.	2, 3
Framkomligheten för kollektivtrafiken/samåkare /gods ökar.	1, 2, 5, 6
Framkomligheten för kollektivtrafik, gående och cyklister bibehålls eller förbättras.	1, 4
Föräldrar får möjlighet att hämta/lämna barn och/eller flexa arbetstider så att rusningstrafik kan undvikas eller annat färdmedel väljas.	2, 3
Det blir enklare att hitta personer att samåka med.	3, 6
Möjligheten att cykla och gå bibehålls/förbättras; lockar nya cyklister och gående.	4, 3 (i de fall GC tar plats från bilen)
Möjligheten att cykla och gå bibehålls/förbättras; lockar nya cyklister och gående.	4, 3 (i de fall GC tar plats från bilen)
Behovet av bil i tjänsten minskar.	2, 3, 4, 6
Hela resan underlättas.	2, 3, 4, 6
Möjligheten att ta sig till hållplatsen ökar.	2, 3, 4, 6
Tillgängligheten till hållplats bibehålls eller förbättras.	1, 2, 4
Säkerheten för GC-trafiken ökar.	4
Trafikanten kan se när det är bäst läge att köra.	
Restriktionerna följs.	1, 5
Trafikanten får information om var och när det är bäst att köra.	5
Trafikanten får information om var och när det är bäst att köra.	5
Trafikanten kan se när det är bäst läge att köra.	5
Ge trafikanter möjlighet att välja den tidmässigt kortaste vägen	5

5. Förbättrad kvalitet för näringslivets transporter

7. Minskat buller

6. Minskade utsläpp

8. Frigjorda ytor och ett rikt stadsliv

Informationskanaler

En av de viktigaste åtgärderna under byggskedet är att informera trafikanterna om de förväntade störningarna, när de äger rum, vilken omfattning de förväntas att ha och vilka alternativ det finns för att ändå ta sig fram till färdmålet. Exempel på kanaler att använda för informations-spridning ses nedan.

Informationsblad

Helsida i lokaltidning

Annons i regional tidning

Artikel på Plingsidan i Metro

Bemannad utställning vid större köpcentrum

Öppet hus på byggsplatsen

Redaktionella artiklar i tidningar

VMS (Variabel meddelandeskylt)

Skyltar längs vägen

Mailinglistor till företag i området

Information till hushåll via telefon

Informationsträffar på större arbetsplatser

Deltagande vid lokala festivaler/event

Projektets hemsida

Trafikradio och radioreklam

Kollektivtrafikhuvudmannens hemsida

Kollektivtrafikhuvudmannens kundtjänst

Kollektivtrafikhuvudmannens säljombud

Ofta finns det gratistidningar som har hög täckningsgrad. Dessa är ofta billigare att annonsera i än vanliga tidningar.

Viktigt att skapa goda relationer till media för att kunna nå ut med vårt budskap.

Kan även beställas som mobil enhet.

Kan även erbjudas till allmänheten, t.ex. anmälan via hemsidan. Kostnadseffektiv åtgärd.

Tänk på att ta med folk som kan svara på aktuella frågor; t.ex. någon från kollektivtrafikhuvudmannen om det är troligt att det kommer frågor om kollektivtrafiken.

Att tänka på vid val av mobility management-åtgärder

Tillgänglighet och säkerhet för alla trafikanter ska vara en del av allt arbete. Hänsyn måste tas till alla parterers åtgärder längs med stråket.

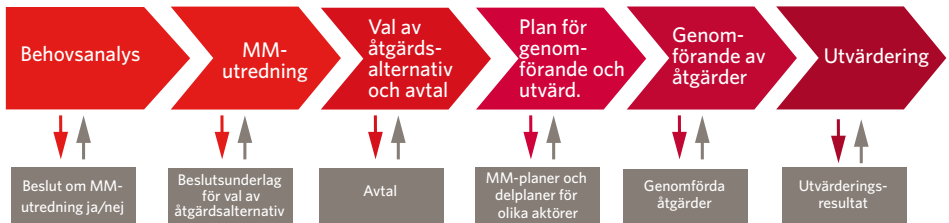
Kollektivtrafik	Framkomlighet Körfältsbredd stora fordon Hållplatser Busstrafikering Driftsäkerhet Vinterväghållning Bärighet Saltvägnät (buss kräver saltade vägar). För ändringar i kollektivtrafiken krävs ofta lång framförhållning. För ändrade linjer kan det krävas 1 års planering.
Trafiksäkerhet	Säkerhet på omledningsväg Säkerhet i övriga fysiska åtgärder
Gång- och cykeltrafik	Drift Framkomlighet Barn och barnvagnar Tillgänglighet till busshållplatser Byte mellan hållplatserna
Godstrafik	Körfältsbredd stora fordon
Samåkning	Koppling till pendelparkeringar
ITS	Tillförlitlighet Behov av realtidsinformation
Mopeder	Trafiksäkerhet Var får de köra idag/under byggtid?
Information	Samordning Trafikanten i fokus Glöm ej viktiga kanaler Intern information – framförhållning och tydlighet internt vid ändringar eller tillkommande störningar

Utryckningsfordon	Framkomlighet Vägrenar Stoppfickor Påverkan av skyltning och avspärrningar
Väderförhållanden	Påverkar snö, halka och tjäle åtgärden på något vis? Bredd på snöröjningsfordon
Trygghet	Finns belysning vid ev. omledningsväg? Går vägen via otrygga stråk? (gäller särskilt gc) Gång och cykelstråk Kollektivtrafikstråk och hållplatser
Barnperspektiv	Siktförhållanden Hastigheter Särskilt viktigt vid närhet till skola, förskola, barntätt område
Järnväg	Framkomlighet på perronger Tillgänglighet ersättningstrafik Ersättningstrafikens intrång på ordinarie trafik Information till trafikant vid ersättningstrafik
Personer med funktionsnedsättning	Framkomlighet Drift Tillgänglighet till kollektivtrafik Informationshantering genom språk, bilder, symboler

Arbetsprocessen med mobility management i byggskedet

I handboken för planering inför mobility management-åtgärder i byggskedet (publ. nr. 2012:094) beskrivs nedanstående arbetsprocess mer utförligt. Optimalt är att utreda behovet av mobility management-åtgärder i så tidigt skede som möjligt. Även om byggprojektet kommit igång kan ändå arbetsprocessen tillämpas.

Sist i denna folder finns en checklista som kan användas inför behovsanalysen, som stöd för att avgöra om en mobility management-utredning behövs.

MM-utredning innebär faktainsamling och analys av förhållanden, målprecisering och framtagande av åtgärds paket. Faktainsamlingen kan bestå i:

- en trafikslagsövergripande trafikanalys (det vill säga gång, cykling, kollektivtrafik, gods och personbil)
- en strukturanalys (Antal körfält? Cykelbana? Busstrafikering?)
- en marknadsanalys (Vilka berörs? Boende, skolor, företag, åkerier? Start och målpunkter? Tidpunkter? Andel ensam bilåkare? Potential?).

Exempel på mobility management-åtgärder i byggprojekt:

Sverige: Älvsborgsbron

Mobility management-åtgärder:

Optimering av körfält, bibehållen gång- och cykelbana
Ökad kollektivtrafik
Samåkningstjänst på internet
Restriktion för långsamtgående fordon
Informationskampanj
VMS-information
Arbetsplatsinformation

Resultat:

Mer utspridd arbetspendling.
42 procent vanebilister ändrade sina resvanor på något vis.
Kortare restider än vanligt.

Sverige: Cirkulationsplats på E65, Svedala

Mobility management-åtgärder:

Informationskampanj
Budskap nära resan
Gratis kollektivtrafikkort

Resultat:

Trafikmängden minskade med 8 procent.
Av dem som började åka kollektivt fortsatte cirka 30 procent att göra det även efter att arbetet var klart.

A10 Orbital motorway, A9 Gassperdammerweg (Holland)

Mobility management-åtgärder:

Ökad kollektivtrafik
Gratis kollektivtrafikkort
Bättre möjlighet att cykla
Stöd till samåkning
Stöd till planering av resor
Informationskampanj
Information nära resan
Dynamisk trafikinformation

Resultat:

Resandet med bil minskade med 30 procent.
Resandet med kollektivtrafiken ökade med 62 procent.
Kollektivresandet ökade permanent med 7 procent.

Checklista för att undersöka behovet av mobility management-åtgärder vid vägprojekt

Bakgrund

Vägprojektets syfte, vad som är planerat och när det ska genomföras, projektets influensområde med karta, kopplingar till andra investeringsprojekt

Trafiksituationen och förväntade störningar

Dagens trafiksituation

- Går det mer än 4000 fordon per årsmedeldygn (ÅDT) på vägen?
- Är vägen lokalt viktig?
- Är vägen en viktig länk till samhällsnyttiga målpunkter, till exempel flygplats eller hamn?

Beskrivning av trafikantgrupper/trafikslag

Trafikantgrupper, typ av resor, målgrupper

- Går det kollektivtrafik på berörda vägar?
- Är vägen ett viktigt godsstråk?

Sammanfattande analys

Sammanfattande bedömning av antal påverkade trafikanter och störningarnas omfattning.

- Reduceras antalet körfält under byggtiden?
- Försämras vägkvaliteten under byggtiden (körfältsbredd, linjeföring, bärighet, beläggning, trafiksäkerhet med mera)?
- Kommer högsta tillåtna hastighet på vägen att sänkas under byggtiden?
- Berörs gående eller cyklister i någon utsträckning?
- Berörs busskörfält, järnvägsspår eller hållplatser för kollektivtrafik i någon utsträckning?
- Finns det i övrigt anledning att misstänka att framkomligheten kommer att begränsas under byggtiden?

Förslag till ställningstagande

Rekommendation om en MM-utredning ska genomföras eller inte samt förslag på mål/inkriktning för denna.

Trafikverket, 405 33 Göteborg, Besöksadress: Kruthusgatan 19
Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se